

001	66	76	96	66	26	06	98	72	35	99	38	13	10	1	4	0
001	86	66	94	92	90	85	80	70	60	55	50	45	40	30	20	15

METSÄTALOUS

Männyn sienitaudit yleistyvät Lapissa

Punavyökariste, männyntalvihome ja aggressiivinen tervasroso kurittavat mäntytaimikoita Lapissa.

ROVANIEMI

Poikkeuksellisen lumisen talven ja hitaan lumen sulamisen aiheuttama kosteus altisti lumen alle jääneet mäntytaimikot männyntalvihomeelle koko Lapissa.

”Vaikka sairastuneet yksilöt levittävät tautia seuraavana syksynä, taimien poistamiseen ei kannata ryhtyä niiden runsauden takia”, Metsäntutkimuslaitoksen (Metla) erikoistutkija **Risto Jalkanen** Rovaniemeltä kertoo.

Talvihome tuhoaa lumen alle jäänyttä neulastoa. Kokonaan lumen alle jääneet taimet kuolevat, mutta suuret taimet yleensä selviävät lumen yläpuolelle jääneen latvuksen avulla.

”Taudin vaivaamat taimet on helppo tunnistaa harmaantuvista neulasista. Itiöpesäkkeet näkyvät kuolleiden neulasten pinnoilla tummina pisteinä.”

Talvihomesieni pystyy kasvamaan lumen sisässä myös muutamassa pakkasasteessa. ”Kestävimmät taimet säilyvät talvihomeelta. Kyseessä on luonnonvalinta. Mikäli ensi talvi on vähäluminen, se edistää homeen vaivaamien taimien elpymistä.”

Punavyökariste vie neulas

Lapin mäntytaimikoissa on havaittu tänä kesänä myös neulastuhoa aiheuttavaa punavyökaristetta.

”Tauti aiheuttaa neulasten ruskettumista ja varisemista

nuorilla männyllä. Kyseessä on sienitauti, joka esiintyy etenkin alle kahden metrin korkeudella kasvavien oksien vanhoissa neulasissa. Silmua se ei tuhoa”, Jalkanen kertoo.

Ensimmäiset näkyvät oireet ilmaantuvat neulasiin keltaruskeina laikkuina, jotka muuttuvat sen jälkeen punertaviksi. Neulaset karisevat herkästi pian oireiden ilmestyttyä.

”Kokemukset taudista ovat Suomessa vähäiset. Odotettavissa on ainakin kasvatappiota, sillä neulasten putoaminen heikentää puun yhteyttämistehoa. Pohjois-Amerikassa tauti on aiheuttanut tuhoja etenkin kontortamännikoissä.”

Taudin vahvistettiin esiintyvän Suomessa vuonna 2008. Lapissa sitä on havaittu jo vuonna 2006.

Tervasroso leviää vauhdilla

Aggressiivinen tervasroso lisääntyy nopeasti etenkin Lapin rehevien maiden sulkeutuvissa taimikoissa. Kyseessä on perinteinen männyn sienitauti, joka on muuttunut viime vuosina tuhoisammaksi.

”Tervasrosen runtelemaa taimikoita on jouduttu useissa tapauksissa uudistamaan toiselle puulajille.”

Jalkanen sanoo, että tervasrosen aggressiivinen muoto raivoaa erityisesti männylle istutetuilla entisillä kuusen mailla.

”Tervasroso on harventanut monia taimikoita jopa niin, että

”Männyn talvihomeen tuntomerkinä ovat vaaleat, kuolleet neulaset”, Metsäntutkimuslaitoksen erikoistutkija Risto Jalkanen Rovaniemeltä kertoo.

metsänhoidollisia hakkuita ei ole tarvinnut tehdä lainkaan.”

Tauti pilaa myös varttuneempien puiden runkoja aiheuttamalla niihin koroja. Tervasrosoon sairastuneet puut kannat-

taa kaataa, jolloin sieni kuolee. Tervasrosen aggressiivinen muoto on jatkuvasti yleistynyt

Lapissa 2000-luvulla. ”Taimikot kannattaa tarkastaa kesällä paitsi tautien, myös

lumi- ja myyrätuhojen varalta”, Jalkanen sanoo.

KARI LINDHOLM

KARI LINDHOLM

Myrskypuita hakataan viisi miljoonaa kuutiometriä

Suomen metsäkeskus on saanut joulun seudun myrskyaloilta hakkuihmilouksia noin 66 000 hehtaarilta. Puuta hakataan noin 5 miljoonaa kuutiometriä, liki 200 miljoonan euron arvosta pystykaupan hinnoilla mitaten.

Myrsky alentaa kuitenkin 30–50 miljoonalla eurolla myyntituloja. Tämä johtuu metsiin jäävistä rikkoutuneesta puusta, pitkistä kannoista ja puun heikkenemisestä tukista kuitupuuksi.

Myrskypuun hakkuu on hidasta ja kallista, mikä alentaa metsänomistajan tuloja.

Metsänkäyttöilmoitusten perusteella myrskymetsien hakataan liki 66 000 hehtaarin alalla. Kasvatushakkuita alasta on peräti 58 800 hehtaaria ja uudistushakkuita 6 800 hehtaaria.

Eniten myrskyhakkuita on suunniteltu Lounais-Suomessa, Häme-Uusimaalla ja Rannikolla.

Tuholaiset sikiävät kovalla voimalla

Yksityinen metsänomistaja voi saada valtion kemeravaroista tuen tuhoalueen metsänuudistamiseen. Uudistuskohteita on 4 500–5 000 hehtaaria, mihin tarvitaan kemeravaroja 3 miljoonaa euroa.

Suomen metsäkeskus pelkää tuhohyönteisten eli kirjanpainaajien iskeyntyneen kesäkuussa myrskyn kaatamiin kuusiin.

Yhteen runkoon iskeytty tavallisesti 1 000–4 000 kuori-

Kirjanpainaajien pelätään lisääntyvän metsiin jääneissä, myrskyn kaatamissa puissa.

aista. Elokuulla rungosta lähtee metsään 10 000–30 000 tuholaista.

Tuulen kaatamat kuuset ja tien varteen varastoitu kuusi-puutavara tuleekin korjata pois

mahdollisimman pian ennen elokuuta, metsäkeskus esittää.

JUHA AALTOILA

Sellun heikko menekki laski kuitupuun hintoja

Maailman puumarkkinoita seuraavan Wood Resources Internationalin mukaan markkinoiden hipuminen on pakottanut sellutehtaita pudottamaan kuitupuusta maksettavia hintoja. Eniten hinnat ovat pudonneet Kanadassa, Euroopassa ja Brasiliassa.

Lehtipuukuidun hinta on pudonnut vuoden ensimmäisellä neljänneksellä maailmanlaajuisesti 3,5 prosenttia viime vuoden viimeiseen neljännekseen verrattuna. Havupuukuidun hinta on laskenut vastaavsti 0,4 prosenttia.

Taloustaantuma on vähentänyt erityisesti painopapereiden kysyntää. Aikakauslehtipaperin kysyntä on tippunut kahdeksan

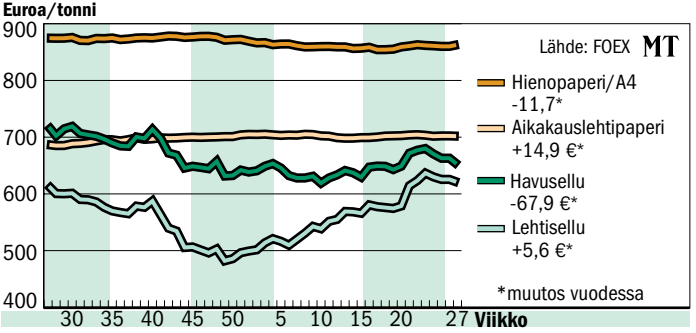
ja A4-kopiopaperin kysyntä viisi prosenttia vuoden alusta lukien, sellu- ja paperimarkkinoita seuraava Foex kertoo.

Sanomalehtipaperin kysyntä Euroopassa on laskenut lähes 10 prosenttia vuoden alusta lähtien, mutta vienti vetää. Kasvu viime vuoteen nähden on 27 prosenttia.

Foexin mukaan eurooppalaisilla havusellutehtailla menee kuitenkin yllättävän hyvin. Pehmopapereiden kysyntään taantumaa ei juuri vaikutu. Lisäksi paperi- ja kartonkiteollisuus jatkaa kasvuaan kehittyvissä maissa.

Havusellusta maksetaan nyt 652 euroa tonnilla, mikä on 10 euroa enemmän kuin vuoden

Sellun ja paperin hinnat vuoden ajalta

alussa. Lehtisellusta maksetaan 620 euroa tonnilla.

Euroopan taluskriisi näkyy myös pakkauspahvien kysynnässä. Tuotantoseisokit Norjas-

sa, lakot Ranskassa ja tekniset ongelmat muualla Euroopassa ovat kuitenkin pitäneet kysynnän ja tarjonnan tasapainossa.

SUVI NIEMI

Valtion talousmetsistä hyvinvointia kunnille

Metsähallituksen talousmetsät tuottavat hyvinvointia kunnille, Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin kysely paljastaa.

Kysely suunnattiin 89 kunnan johtajalle. Otokseksi valittiin kunnat, joissa valtion talousmetsää on vähintään 3 000 hehtaaria.

Suurin osa kyselyyn vastanneista katsoi, että Metsähallituksen talousmetsillä on myönteinen vaikutus kuntatalouteen. Myönteisintä suhtautuminen oli kunnissa, joissa on eniten valtion talousmetsää.

Talousmetsät vaikuttavat myönteisesti ennen kaikkea kuntien työllisyyteen ja yrittäjyyteen.

Metsähallituksen talousmetsät nähtiin myös merkittävänä verotulojen lähteenä monessa kunnassa. Eri mieltä verotuloista oltiin kunnissa, joissa on vähän valtion metsää.

Metsäautotieverkko parantaa alueiden välistä saavutettavuutta ja edistää metsien virkistyskäyttöä. Talousmetsien ulkoilureititkin lisäävät virkistyskäyttöä.

Metsästyys on tärkeä osa kuntalaisten virkistytymistä. Moni kyselyyn vastannut kunnanjohtaja kiitteli Metsähallituksen

tarjoamia mahdollisuuksia.

Enemmistö kunnanjohtajista katsoi, että Metsähallituksen talousmetsien hoito ja käyttö eivät ole ristiriidassa kunnan matkailun kehittämisen kanssa. Viidennes oli päinvastaista mieltä.

Suurin osa kunnanjohtajista ei nähnyt talousmetsien hakuissa uhkaa luontomaisemalle.

Valtion talousmetsien hoito pitää yllä luonnon monimuotoisuutta. Tätä mieltä oli kuusi vastaajaa kymmenestä, eri mieltä kolme kymmenestä.

”Kyselyn avulla halusimme selvittää kunnanjohtajien näkemyksiä valtion metsätalouden vaikutuksista kuntiin”, Metsähallituksen metsätalouden johtaja **Jussi Kumpula** sanoo.

Kumpulan mukaan kunnat toivovat tiiviimpää yhteistyötä ja ennakkotiedottamisen lisäämistä.

Metsähallitus tulouttaa vuodessa yli 100 miljoonaa euroa valtiolle. 90 prosenttia tuloksesta kertyy metsätaloudesta.

Metsähallituksen metsätalous työllistää suoraan yli 900 ihmistä. Urakoijsina on noin 300 metsäalan yritystä, joiden palveluksessa on arviolta yli tuhat ihmistä.

REIJO VESTERINEN

Lounais-Suomen metsien hakkuita on varaa lisätä paljon

Lounais-Suomen metsien hakut on varaa 1,5 kertaistaa viime vuosina toteutuneista määristä, Metsäntutkimuslaitoksen (Metla) tekemä inventointi (VMI) osoittaa.

Metsistä on vara hakata hakata kestävästi tukkia ja kuitupuuta yhteensä 5,2 miljoona kuutiometriä vuodessa, kun viime aikoina on hakattu 3,2 miljoonan kuutiometrin vuositahdilla.

Energiapuun hakkuumahdollisuudet on käytetty hyödyksi aika tarkoin. Vuosittain on korjattu energiapuuta 1,4 miljoonaa kuutiometriä. Metla mitoittaa mahdollisuudet VMI:ssa 1,5 miljoonaan kuutiometriin.

Puuston määrä on lisääntynyt 6 prosenttia ja kasvu 9 prosenttia neljässä vuodessa.

Puuta on nyt 150 kuutiomet-

Tuoreutuminen altistaa taudeille

ROVANIEMI

Puut kasvavat nykyisissä hiilidioksidi- ja lämpöoloissa entistä nopeammin. Hiilidioksidin määrä ilmakehässä on lisääntynyt 28 prosenttia viimeisen sadan vuoden aikana. Tuoreiden kangasmaiden pinta-ala on puolestaan kaksinkertaistunut 40 vuodessa.

”Hiili sitoutuu puun orgaaniseen materiaaliin ja kemiallisiin yhdisteisiin. Kasvualustan tuoreutumisen aiheuttama nopea kasvu altistaa puut kasvitaudeille”, Metlan erikoistutkija **Risto Jalkanen** Rovaniemeltä kertoo.

Jalkasen mukaan muutoksia kasvitautien esiintymisessä on todettu käytännössä kaikilla puulajeilla.

”Myös muutamia uusia tautiepäilyjä on tutkittavana. Tutut taudit ovat muuttuneet entistä aggressiivisemmiksi.”

Kuusen pituuskasvu on myöhästynyt Lapissa kylmän alkukesän takia parilla viikolla. Lämpösumma alkoi karttua Rovaniemellä vasta toukokuun yhdeksäntenä päivänä.

”Männyn pituuskasvu määrytyy jo edelliskesänä. Kuusi taas käyttää pituuskasvussa hyödykseen saman kesän lämmön. Männyn pituuskasvu päättyy Lapissa heinäkuun ensimmäisellä tai toisella viikolla.”

”Tutkimusten mukaan Lapissa on esiintynyt viimeisen 1200 vuoden aikana vaihtelevasti samankaltaisia lämpimiä ja kylmiä jaksoja, joita on todettu viimeisen sadan vuoden mittausjakson aikana. Lapin ilmastoi ei ole sinänsä muuttunut”, Jalkanen sanoo.